A°. 1835. N°. 21.

DONDERDAG DEN 12den MAART.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

PUBLICATIE.

IN NAAM DES KONINGS.

DE GOUVERNEUR GENERAAL DER NEDERLANDSCHE WEST-INDISCHE BEZITTINGEN.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten;

In overweging genomen hebbende, de noodzakelijkheid, welke er bestaat om art. 26 der vigerende Zegel-Ordonnantie, luidende:

»Verkladde of verschrevene Zegels, »zullen tegen andere van hetzelfde »kaliber bij den Distributeur van het »Zegel kunnen worden verwisseld of »ingeruild; mits op bekomene autorisatie van den Controleur Generaal »van Finantiën."

Eenigzins te wijzigen.

ZOO IS HET, dat Wij, de Koloniale Raad gehoord in deszelfs vergadering van den 8den Maart ll.

Hebben goedgevonden en verstaan, zoo als Wij goedvinden en verstaan bij dezen:

Art. 1.

Het zes en twintigste artikel der vigerende Zegel-Ordonnantie, gearresteerd bij Publicatie van den 21/23 December 1830, zal alleen toepasselijk zijn op Zegels, welke *Vijf en Twintig Guldens* (ƒ 25) of meer bedragen, zoodanig dat de verkladde of verschrevene Zegels van minder kaliber, niet meer ter verruiling of verwisseling zullen mogen worden aangeboden.

En op dat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd en in het Gouvernements blad geïnsereerd.

Aldus gearresteerd alhier aan *Paramaribo*, den 10 Maart 1835, het twee en twintigste jaar van Zijner Majesteits regering.

E. L. VAN HEECKEREN.

Ter Ordonnantie van Zijne Excellentie,
De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Gepubliceerd aan *Paramaribo*, ten zelven dage.
De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO den 10 *Maart* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West Indische Bezittingen van den 24sten Februarij ll., n°. [illegible], is tot 1sten *Luitenant* in de Divisie *boven Commewijne* benoemd en aangesteld, den 2de *Luitenant* J. F. BETTEN, tot 2de *Luitenant* den *Vaandrig* J. A. W. RIVOIRE en tot *Vaandrig* den 1sten *Adjudant* T. KAAS, alle in gemelde Divisie.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO den 10 *Maart* 1835.

(12953) Alzoo J. G. KRUGER en J. F. ROUX, als Gemagtigden van JAN FREDERIK SCHARE WILLEM BRUIJN en JACOB HENDRIK LUDEN, zich, bij rekeste aan den Gouverneur Generaal hebben geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje [illegible], gelegen aan de *Paramarica Kreek*, af- en op den naam van J. H. LUDEN over te schrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle de genen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of preventie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 9den dezer, de Nord-Am. Brik *[illegible]*, Kapt. Bayden, van Boston; Passagiers: den Heer Green en twee Bedienden.

Den 10den, de Engelsche Schoener *Perseverance*, Kapt. L. C. de Wit, laatst komende van Berbice.

UITGEKLAARD.

Den [illegible], het Schip *Theresia [illegible]*, Kapt. H. H. Kral, naar Amsterdam; lading: 185 vaten Suiker en 32 balen schoone Katoen.

Den 9den, de Nederlandsche Sloep *Ludolph en Constant*, Kapt. Robert Barbour, naar Martinique.

Den 10den, het Schip *de Eensgezindheid*, Kapt. P. F. Kuiper, naar Amsterdam; lading: 275 vaten Suiker, en 252 ℔ Koper.

Idem, Engelsche Schoener *John*, Kapt. G. M. Forbes, naar Demerary; in Ballast.

ADVERTISSEMENTEN.

(12964) Op autorisatie van de Commissie tot de Zaken der *Nieuwe Wees-Kuratoele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zal de Kurator en Weesmeester van opgemelde Kamer, over *zes* weken, de dag nader te bepalen, publiek doen verkoopen:

1°. Een *HUIS*, *ERF* en verdere *GEBOUWEN*, staande en gelegen alhier aan de *Groote Rijweg* van *Combé*, La. A. No. 7; aankomende den Boedel MIETJE van GOBA van LABADIE.

2°. Een *ERF* met de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen alhier aan de *Kromme Elleboog Straat*, La. A. N°. 98; aankomende den Boedel JOHANN CHRISTOFFEL CRAMER.

3°. Een *HUIS* en *ERF*, aan de *Rust en Vrede Straat*, La. D. No. 98; en

4°. Een derde aandeel in een *HUIS* en *ERF* naast het vorige, La. A. No. 6; beide aankomende den Boedel JOHANNES NICOLAAS van ENCKHUIZEN.

5°. Een verërfpacht *ERF* met de daarop staande *GEBOUWEN*, alhier aan de *Princen Straat*, La. D. No. 634; aankomende den Boedel EVERT SOESMAN.

6°. Een *ERF* en *GEBOUWEN*, gelegen alhier aan de *Saramacca Straat*, bekend onder La. D. No. 529; aankomende den Boedel FRANS BEUDEKER.

Paramaribo den 10 *Maart* 1835.

De Scriba bij de Commissie voornd.,
R. GOLLENSTEDE.

GEBROEDERS REELFS

(12967) Hebben ontvangen en bieden tegen *billijke* prijzen te koop aan:

Boter, Zoetemelksche-, Komijne- en Switsersche Kazen, Hammen, Saucys de Bologne, Pasée en Ristoulhew, gerookte Tongen, Rolpens, Worst en Saucijsjes, roode en witte Zandkool, kwart tonnen Rookspek en Zoutvleesch, Gort en Erwten in vaten en in potten, Patent Raapolie en Zoete Olie, Drinkdoozen, Stukgoederen, IJzer- en Koperwaren, Verf in soorten, Glaswerken, Steenkolen en veel andere Goederen meer.

(12974) De ondergeteekende binnen eenige dagen van voornemen zijnde, deze Kolonie te verlaten, verzoekt nogmaals ten vriendelijkste zijne Debiteuren om hun schuld [illegible] bij hem te komen voldoen, terwijl hij bij zijn vertrek, zonder onderscheid van persoon, de nalatigen in regten zal betrekken; — heeft tevens tot zijne Generale Gemagtigde aangesteld, den Heer S. J. VAN WEST.

Paramaribo den 3 *Maart* 1835.

F. M. [illegible]

(12945) ANNA SOPHIA FREDERICHSEN, vertrekt.

Mengelwerk.

BIJZONDERHEDEN BETREFFENDE DEN DOOD VAN DEN KEIZER *ALEXANDER*.

(*Uit het Engelsch.*)

Toen ALEXANDER in den *Krim* kwam, kort voor zijnen in November 1825 plaats gehad hebbende dood, genoot hij eene uitnemende gezondheid en schepte [illegible] vermaak om het prachtige [illegible], dat hem de zuidelijke kusten [illegible] van dit schiereiland, hetwelk eene hoogere bestemming schijnt te gemoet te gaan, en waar de bevolking nog sterker toeneemt dan in de vereenigde staten. Hij schiep ook behagen om de inboorlingen te zien; die *Tartaren* aan welke hij [illegible] was. Eens op het plat van een [illegible] huis zittende, omringd door een [illegible] inboorlingen in onderscheid kleeding, en zijne kleine kijker op hen rigtende, beschouwde hij hen met eene soort van tederheid, en eensklaps riep hij in verrukking uit: »Welke menschen! welk een schoon geslacht! neen, men zal hun niet uit het land verjagen!!" Deze laatste woorden zinspeelden op de wenschen door een groot aantal *Russen* geuit, die voor hun eigen geslacht de uitsluitende bezitting van dezen schoonen landstreek verlangen. Toen de Keizer vertrok, deelde hij eenige geldstukken aan deze goede lieden rond, en stond hun toe hem handen en voeten te kussen, waarvan zij met geestdrift gebruik maakten. Bij dit roerend [illegible] ALEXANDER een vader in het midden zijner kinderen.

Te *Toganrog* ging de Keizer [illegible]; met veel ijver onderzocht hij het land en

gaf hij bevelen tot de oprigting van eenen grooten openlijken tuin, waarvan de werken bestuurd werden door eenen Engelschman, die men van *St. Petersburg* had doen komen. Gewoonlijk at hij ten twee uren, en sliep op een veldbed met een lederen oorkussen: op dit zelfde bed stierf hij weinige dagen daarna. Hij verwaarloosde alle voorzorgen welke men gewoonlijk gebruikt om zich voor ziekten te behoeden, en liep tot over den enkel door de modder; hij weigerde daarenboven alle geneeskundige hulp, en toonde voor deze kunst dezelfde afkeer als zijn voorvader PETER DE GROOTE voor water. Deze onvoorzigtigheid en geringschatting stelde hem zonder verdediging bloot aan de werking van alle ziekte-oorzaken. Ongelukkig kwam eene onvoorziene tijding, eene zijner begoochelingen vernietigen en de vrede zijner ziel storen. Een koerier welke hij naar *Aluska* had gezonden, bragt hem het nieuws terug, eener zamenzwering tegen zijne regering en leven. Des nachts deed hij tot tweemalen toe den generaal DIEBITSCH, die in een naburig huis woonde, ontbieden. Hem wachtende, scheen hij zeer ongerust en liep met groote schreden in zijne kamer; het gesprek was levendig en langdurig tusschen den Keizer en den generaal, en toen de zamenkomst eindigde, werd een koerier afgezonden naar het hoofdkwartier der zamenzweerders, wier aanslag ALEXANDER's geloof wreedelijk bedroog, daar hij nu leerde, dat hij vijanden onder zijne onderdanen had. Daags na deze ontdekking, kon men geene verandering in het gelaat van den keizer bemerken: niemand vermoedde de tijdingen, die hij ontvangen had, en evenmin het gevaar dat hem bedreigde; maar men bemerkte bij hem gedurende zijnen uitstap naar *Sebastapol*, eene ligtgeraaktheid die met de gewone zachtheid van zijn karakter streed. Hij klaagde over de langzaamheid der paarden, den slechten staat der wegen, kortom alles wat hem omringde scheen hem lastig: de kiem zijner ziekte ontwikkelde zich met kracht in zijn binnenste. Het gevoelen dat in *Europa* omtrent den dood van ALEXANDER schijnt te heerschen, rust op geenen grond hoegenaamd; alle bekende omstandigheden en het onwraakbaar getuig van verscheidene ooggetuigen, bewijzen voldingend dat hij niet vergeven werd. Men kan redelijkerwijze niet twijfelen dat hij niet door de koorts werd weggerukt, die in het land heerscht, en welks doodelijke aanvallen hij uit vrijen wil trotseerde, door gedurende het gevaarlijkste jaargetijde, de maatregelen die de voorzigtigheid voorschrijft te veronachtzamen. Men moet bij deze oorzaken des doods voegen den invloed van het zedelijk lijden veroorzaakt door de ontdekking van een komplot op een oogenblik dat hij, gerust op zijne voornemens en vertrouwende op zijne weldaden zich even veel regt toeschreef op de liefde zijner onderdanen, als al die, minder regtvaardige, minder verlichtte, minder edelmoedige Vorsten, die hij door de achting en eerbied hunner Volken omringd zag. Al deze vereenigde oorzaken zijn voldoende om zijn vroeg afsterven te verklaren, zonder dat men tot droevige vermoedens de toevlugt behoeft te nemen. Het gezond verstand van VOLTAIRE deed in de vorige eeuw regt aan al die veronderstellingen van vergiftiging en geweldige sterfgevallen waarmede de oude geschiedschrijvers hunne verhalen opvulden; maar de smaak in zulke vermoedens heeft zich weder verspreid sedert zoo vele lonwaardige, logenaars door hebzuchtige boekhandelaars betaald, de geschiedenis herschreven in twijfelachtige gedenkschriften door het publiek met eene betreurenswaardige ligtgeloovigheid ontvangen.

De stijfhoofdige verachting (ik had haast gezegd de schuldige) waarmede ALEXANDER de hulp der geneeskunde verwierp moest noodzakelijk de voortgang zijner ziekte verhaasten. Zij verklaarde zich in het eerst onder de gedaante eener zwakke zinking door eene afgaande koorts gevolgd welke zich te *Orieloff* in het begin der maand November 1825 openbaarde. Binnen weinige dagen nam zij eenen veel ernstigeren aard aan en veranderde in eene tusschenpozende koorts; eene noodlottige ziekte welke gedurende den vorigen herfst de *krim* had verwoest en vele vreemdelingen weggesleept. Den 5den November (oude stijl) kwam ALEXANDER te *Tajaards*, de aanvallen der koorts kwamen alle dagen weder tot op den 8sten en daar de Keizer in zijne noodlottige halstarrigheid zich aan geene behandeling wilde onderwerpen, riep Sir JAMES WYLIE zijn geneesheer daar hij de teekens elken dag gevaarlijker zag worden, den doctor STOPHREGEN, geneesheer van de keizerin om te beraadslagen. In dit tijdstip der ziekte viel de Keizer dikwijls in flaauwte, maar de aandoening der harssens verklaarde zich eerst eenige dagen later. Den 13den November stelde Sir J. WYLIE voor om den ziekte te laten; hij weigerde het stellig en alle middelen stuitten af op zijnen hardnekkigen wederstand; den volgenden morgen hervatten de twee geneesheeren hunnen aandrang en door de gebeden der Keizerin geholpen; beproefden zij den Keizer te bewegen om het leggen van eenige bloedzuigers toe te staan. Maar hunne vereenigde pogingen hadden geen beter gevolg: ALEXANDER verdreef hen zelfs met geweld. Toen de doctor STOPHREGEN zijne eerste visite maakte, zeide hij tot den Keizer, dat het hem zeer bedroefde hem zoo ziek te zien, waarop deze hem onvriendelijk in de rede viel, zeggende: »Spreek niet van mijne ongesteldheid, maar van de gezondheid der Keizerin. Deze was toen aangetast door de inwendige ziekte waaraan zij eenige maanden daarna stierf." Dadelijk voegde hij er bij: »Sir J. WYLIE gelooft mij ziek en diensvolgens roept hij de hulp van eenen anderen geneesheer in; daar het mij altijd genoegen doet u te zien, kunt gij komen, maar maaf mij niet aan 't hoofd met uwe geneeskunst."

Gedurende den voortgang der ziekte wilde de Keizer die aanhoudend wederstand bood aan de aandrang der geneesheeren en aan de gebeden der Keizerin slechts eene enkele gift calomel gebruiken: ook verergerden de teekens in eenen hoogen graad en op den 14den moest er aan eenen priester gedacht worden. In deze omstandigheid deed de Keizerin Sir J. WYLIE in de kamer van den zieken komen, om hem het gevaar dat hem dreigde aan te kondigen en hem aan te raden, daar hij de hulp der geneeskunde weigerde, de geestelijke hulp niet te veronachtzamen. De Keizer maakte geene tegenwerping en den 15den biechtte hij om 5 uren des morgens. Deze treurige plegtigheid deed de vroomheid zien die hem bezielde: hij beval den priester hem als een eenvoudig mensch te biechten en zijne hoedanigheid als Keizer geheel te vergeten. Vervolgens ontving hij het sacrament. De biechtvader drong als een regtschapen man en verlicht priester met ijver bij hem aan om niet langer geneeskundige hulp te weigeren, er bijvoegende, dat, indien hij dit punt niet toegaf, hij dan stierf, zonder al de pligten van eenen christen vervuld te hebben. Toen gaf de doorluchtige zieke zijne toestemming tot het leggen van eenige bloedzuigers aan het hoofd; maar het was te laat en de volgenden dag verloor hij alle bewustzijn. Men gaf alle hoop verloren toen de generaal DIEBITSCH toevallig tegen Sir J. WYLIE sprak over zekeren ALEXANDROWITZ, die zoo als men zeide verscheidene *Tartaren* gered had door het kwaad aangetast, dat het leven des Keizers bedreigde: men haastte zich om hem te doen komen; de grijsaard scheen bij zijne komst als door den donder getroffen toen hij den wanhopigden staat van den zieken zag; gedrongen om te spreken, antwoordde hij onbewimpeld dat de genezingen welke men hem toeschreef met de tegenwoordige ziektegeval in geene betrekking stonden en dat hij moest bekennen dat daarvoor geene hulp meer was. Eenige oogenblikken daarna gaf ALEXANDER den geest. Sir J. WYLIE getuige van dezen dood, kon zich niet weerhouden van te zeggen, dat, indien de ongehoorzaamheid jegens den Vorst ooit gewettigd werd zulks moest zijn ter gunste van den geneesheer die de wetten zijner kunst aan de eigenzinnigheden des monarchs overstellende, tegen zijne bevelen handelde en zijnen wil zou bedwingen ten einde zijn leven te behouden.

De ontleding van het lijk deed twee oncen vocht in de holligheid der harssens ontdekken, en eene opzetting der aders en slagaders van het hoofd; er bestond ook aankleving tusschen de vliezen van het achtergedeelte der herssenen, maar dit scheen reeds sedert eenen langen tijd daar te zijn. Ook bemerkte men in den onderbuik eene verslapping van de milt welke verandering men gewoonlijk waarneemt bij zieken die door de landskoortsen zijn weggesleept. Dit resultaat doet ons denken, dat het leven des Keizers had kunnen gered worden dewijl geen edel deel was aangestoken. Maar ALEXANDER deed wat hij kon om zijne ziekte te verergeren en ongeneeslijk te maken, zoo dat men kan zeggen dat hij stierf dewijl hij wilde sterven. Gedurende den loop zijner ziekte scheen hij eenmaal aan de hem omringende personen een belangrijk geheim te willen mededeelen. »De Koningen, riep hij uit: lijden meer dan anderen; ... mijn zenuwstelsel is vreeslijk aangetast." Toen eensklaps ophoudende, viel hij weder achter over op zijne hoofdpeluw en men hoorde hem zachtkens zeggen: »Daar hebben zij eenen verfoeijelijken daad begaan.

Gedurende de laatste uren die den dood van ALEXANDER voorafgingen, verliet de Keizerin den zieken geen oogenblik en op dat oogenblik dat hij stierf, was hare smart hartverscheurend. Geknield voor zijne sponde, haren blik op zijne stervende oogen gevestigd, beschouwde zij met schrik het trapswijze verdwijnende leven en toen het laatste levensteeken verdween, rees zij op, sloot de oogen van haren echtgenoot en bond hem het hoofd met eenen doek om het uitzetten der kinnebakken te beletten. Toen omhelsde zij het zielloos ligchaam, kuste zijne koude handen en weder voor het bed knielende, bleef zij er een half uur in het gebed. De Keizerin was eene volmaakte vrouw, men weet dat zij haren echtgenoot niet lang overleefde en dat zij aan eene ziekte des harts stierf, veroorzaakt door het verdriet dat zij naar men zegt, ondervond, toen ALEXANDER nog jong zijnde, haar verwaarloosde, om aan de schoone gravin NARISHKIN zijne oplettendheid en liefde aan te bieden.

Het keizerlijk lijk werd in het sterfhuis ten toon gesteld: de doodkist was op eene verhevene plaats gezet, de kamer met zwart bekleed en de doodkist met een goud laken overtrokken; een groot aantal waschkaarsen verlichtten het vertrek. Ieder der omstanders hield, volgens de gebruikelijke lijkplegtigheden der *Russen*, eene ontstoken flambouw in de hand, welke hij van eenen der officieren van des keizers huis had ontvangen; een priester aan het hoofd van de doodkist geplaatst, las de gebeden. Aan beide zijden stond dag en nacht eene schildwacht met ontbloote degen: wachtsoldaten bewaakten de deuren en waren op de trap in twee rijën geplaatst. In de zijkamer maakten eene menigte priesters vrolijk genoeg hunne kleeding gereed, om den dienst of mis welke tweemalen daags gelezen wierd, te vieren; de aanschouwers die de doodkist omringden, gaven geen teeken van droefheid; de officieren zelve schenen weinig aangedaan, want zij vestigden hunne oplettendheid veelmeer op het toilet der dames, als op de treurige plegtigheid, die voor hunne oogen werd voltrokken. De dienst geschiedde met de grootste pracht, en met al de toestel der godsdienstige plegtigheden der *Grieksche* kerk nog veel ontzagwekkender, dan die van den *Roomschen* eerendienst; maar deze pracht, deze plegtigheid gaven afleiding aan de smart die daardoor minder levendig was. Al die pogingen welke men voor het sterflijk overschot der grooten in het werk stelt, doen meestal eene andere uitwerking, dan men zich beloofde. De eenvoudige begravenis van den armen maken eenen dieperen en levendigeren indruk, daar zij beter onze nietigheid doet gevoelen.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.

N°. 21. A°. 1835.

DONDERDAG DEN 12den MAART.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 10 *Maart* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van den 24sten Februarij ll., n°. 224/201, *is* tot 1ste LUITENANT in de Divisie *boven Commewijne* benoemd en aangesteld, den 2de LUITENANT J. F. BETTEN, tot 2de LUITENANT den VAANDRIG J. A. W. RIVOIRE, en tot VAANDRIG den 1ste ADJUDANT T. KAAS, alle in gemelde Divisie.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 10 *Maart* 1835.

(12941). Alzoo J. G KRUGER en J. F. ROUX, als Gemagtigden van JAN FREDERIK SCHARF, WILLEM BRUIJN en JACOB HENDRIK LUDEN, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal hebben geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje *Onverwacht*, gelegen aan de *Paramarikakreek* af- en op den privé naam van J. H. LUDEN over te schrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

MENGELINGEN.

NATUURKUNDIGE BIJZONDERHEDEN BETREFFENDE CURAÇAO.

I.

Bewoners der Baaijen en Binnenwateren.

Wanneer wij bij kalm en eene effen oppervlakte over de baaijen en binnenwateren onzes Eilands varen, dan ontwaren wij op derzelver bodem zulk eene verscheidenheid van planten en gewassen, dat wij meenen eenen onderzeeschen tuin te zien, terwijl tusschen deze plantachtige wezens schoon gekleurde visschen en zeedieren van allerlei zeldzame gedaanten zich bewegen. Wij zien er polijpen, koralen, zeeblazen, kwallen, zee-egels, sepien, schelp en schaaldieren en verscheidene soorten van wormen.

Nog schooner en grooter dan in onze binnenwateren zijn de koralen in sommige baaijen, waar zij niet weg gevischt zijn, met oogmerk om er kalk van te branden.

Hier hebben zij eenige voeten hoogte en in sommige dezer koralen meent men de nopal plant met ovaalachtige platte bladeren, die op de rotsen groeijen, op den zeebodem terug te zien.

Deze koralen ontmoet men als petrefakten terug in onze strandrotsen, waar sommige zulk eene grootte hebben, dat zij naar versteende palmboomen gelijken.

Ook de zoogenaamde zeesteenen, waarmede de boorden der kust bedekt zijn, zijn niet anders dan versteende koralen.

De menigvuldigheid en verscheidenheid dezer soort van zee-voortbrengselen, moet bij ons de vraag doen opkomen: Welke wezens zijn toch deze koralen? Behooren zij tot het mineralen rijk, het planten rijk of het dieren rijk? Hoe ontstaan zij? Hoe groeijen zij?

De oplossing dezer vraag is ook zoo gemakkelijk niet. Lang is men onbewust gebleven of zij groeiden door kristalaanschieting als het zout; door sappen uit den grond te trekken als de planten, of door voedsel op te nemen als de dieren, tot dat men eindelijk, veelal door middel van het mikroskoop, ontdekte dat zij tot het dierenrijk behoorden. Het zal dus niet onbelangrijk zijn een kort overzigt te geven van deze en andere waterbewoners onzer baaijen.

De polypachtige dieren, welke deze koralen voortbrengen, worden plantdieren of dierplanten genoemd, om dat hun lijf naar den steel of stam eener plant gelijkt. De mondopening is met lange voeldraden omgeven, welke zich tak of straalvormig uitbreiden en tevens als vang armen tot het grijpen hunner prooi dienen. Zij bestaan uit eene weeke, slijm of zenuwachtige massa; hunne voortplanting geschiedt het zij door spruiten, naardien de jongen als een tak uit den stam opgroeijen en zich daarvan losmaken, of door eijeren.

Men onderscheidt deze plantdieren in naakten en bedekten.

De bedekten, koralen geheten, hebben eene hoorn of houtachtige of kalkachtige behuizing, uit welke, als uit een' stam takken voortgroeijen, met openingen aan de einden, uit welke de daarin vastzittende polypachtige dieren hunne vang armen uitstrekken. Zulk een koraalstam is derhalve de gemeenschappelijke behuizing voor eene menigte zulke dieren, op gelijke wijze ongeveer, als een boom eene menigte bloesems draagt. De vaste stammassa wordt door het dier op eene organische wijze afgezet, gelijk de schelp bij den oester of de beenderen bij den mensch.

De naakte koralen zitten door middel van eene pijp of voedingsbuis op den bodem der zee vast. De voeldraden, die de mondopeningen omgeven, dienen om kleine waterdieren te grijpen en breiden zich uit onder allerlei vormen. De kliproos gelijkt naar eene groote bloem met vele meeldraden. De zeepalm draagt eene kroon die veel overeenkomst met palmbladeren heeft.

Onder de koralen alhier zijn opmerkelijk:

Het starkoraal (Madrepora). Het dier heeft groote schaarvormige armen en steekt in kalkbuizen, die zich starvormig, nu eens aan de stamoppervlakte, dan eens aan de einden der takken en twijgen openen.

Het zwamkoraal (Fungites), vertoont een steenachtige zwamhoed op eenen steel, dikwijls van een voet diameter; het dier bestaat uit dikke kleverige stijfselachtige slijmlappen, die naar boven uitkomen.

Andere koralen hebben eene hoorn of houtachtige behuizing en maken de fraaije zeeboompjes uit, die menigvuldig van hier als naturalien verzonden worden.

CHOMEL in zijn Woordenboek geeft de beschrijving, benevens afbeeldingen van vele soorten van koralen, die veelal van Curaçao afkomstig en in natuurkundige kabinetten geplaatst zijn.

Andere dieren uit onze baaijen zijn de blaasdieren of zeeblazen, dikwijls van de fraaiste kleuren. Zij bestaan uit eene blaas met draadvormige aanhangsels, die deels tot zuigmonden, deels tot voeldraden dienen, welke, wanneer men ze aanraakt, branden, en waarmede zij hunnen roof vangen.

De kwallen die bij kalm weder in menigte komen boven drijven, hebben een slijmachtig, doorschijnend en schijfvormig lijf, in welks midden zich een mond bevindt, van welken, min of meer groote vangarmen, als stralen van eene ster uitloopen.

De zee-egel (echinius), hier zee-appel genaamd, is een kogelrond dier met eene kalkachtige schaal en bewegelijke stekels. Van onderen heeft het een uit vijf doorbrokene en bewegelijke tanden bestaande gebit, hetwelk inwendig op eene soort van beenderen stellaadje, vast zit. Het lijf bevat een maag, darm, zenuwen en eijerstokken.

De Franschen, welke als spijzen nuttigen, de voortbrengselen die voor anderen een afkeerig uitzigt hebben, als, kikvorschenboutjes en paddestoelen, schijnen deze zee-egels insgelijks als spijzen te gebruiken. Toen nu de nederlaag van den Admiraal DE LA GRASSE, het overschot der Fransche vloot alhier de wijkplaats had genomen, werden deze zee-egels in menigte opgezocht en gestoofd zijnde, als eene zeldzame delicatesse voor de Fransche schepelingen opgedischt.

De Zeesterren hebben een stervormig lijf met vijf stralen en kalkachtige schaal. Hunne stralen hebben van onderen eene naar de lengte gerigte voren, waarin zich verscheidene honderden blaasvoeten bevinden.

De Sepien, ook Zeekatten genoemd, zijn dieren zonder uitwendigen schaal of schelp, zij bezitten oogen en ooren. In den hoornachtigen snavel steekt eene met hoornachtige punten bedekte tong. De kop is met acht tot tien groote armen omringd, aan welker einden en zijden zuignappen zitten, waarmede zij zich aan klippen of aan hunne prooi vastzuigen kunnen; ook dienen hun dezen tot voeten om zich voort te bewegen.

Nu volgt de ongemeen talrijke familie der schelpdieren of Conchijlien. Sommigen hunner vertoonen zeer regelmatig in menigvuldige teekeningen en kleuren en worden daarom door liefhebbers van verzamelingen van naturalien hoog geacht.

Tot de schaaldieren of Crustaceën, behooren de hier zoo bekende Kreeften en Krabben, die zoo gaarne in modderige aardgaten nestelen; en eindelijk de Waterwormen. Onder deze laatste is de Zeeduizendbeen, met eene menigte borstels, zoo dat zij bijna het voorkomen van eene

rups heeft. Zij heeft bij de 50 ringen en twee kieuwen, gelijk de tangen of knijpers der insekten.

Velen dezer insekten steken of branden bij aanraking gelijk netelen; hiervan weten de liefhebbers van zwemmen te praten. Dikwijls voelen zij zich steken of branden, waardoor kleine blaren op den huid ontstaan, zonder dat men eenig insekt in de nabijheid ontwaart. Dit geschiedt dus door een snel voorbijschietend of door een onbespeurbaar insekt. Doch dit is een gering nadeel tegen het groote voordeel dat het koude bad het ligchaam aanbrengt. Misschien is de St. Anna baai, van alle West-Indische zeeboezems, de eenigste plaats waar men zonder gevaar van door haaijen verslonden te worden, kan baden of zwemmen.

Deze waterbewoners kunnen alleen in zee-water leven, dat vijf graden of iets meer pekel bevat. Klimt deze pekel tot hooger graad dan komen zij om.

Toen door den orkaan van 1807 de monding van het binnenwater van Sint Marie gesloten werd door een dam van zeesteenen, verpekelde dit binnenmeer door uitdamping tot op 15 graden; en heeft van al de alhier van de zee afgescheidene binnenwaters den hoogsten graad van pekel, omdat de dam slechts weinig water laat doorzijperen. Hierdoor moest de dierlijke schepping uitsterven, behalve eenige vischsoorten, die in den regentijd, wanneer er sterke toevloed van zoetwater plaats heeft, weer te voorschijn komen.

Deze sterke verpekeling is van eene andere zijde beschouwd, weer nuttig geworden wegens de nieuw aangelegde zoutpannen; want hoe sterker het pekel water is, dat in de bakken wordt gevoerd, des te spoediger de kristallisatie, en des te grooter en schooner de zoutkristallen zijn.

Dit binnenmeer heeft nog een voordeel boven de anderen, daar men door middel van een kanaal, dat door den dam is gegraven, naar willekeur zeewater kan binnenvoeren of afsluiten, terwijl in andere binnenmeeren de zijpering van het zeewater door den dam dikwijls meer is dan men wenschen zou.

Ook het binnenwater van Jan Tielen heeft eenmaal gemeenschap met de zee gehad, doch daar de zeegolven aanhoudend zeesteenen aan deszelfs monding opwierpen, zoo ontstond er een dam, die in den loop der jaren met eene kalkmassa verbonden wordende, thans vaste rifsteen uitmaakt.

Geen bewerktuigd wezen kan in dit pekelmeer bestaan. Wanneer men de krabben er eenigen tijd onder water houdt, zoo komen zij om.

Grotten en Spelonken.

De bliksteen of groensteen maakt het grondgebergte dezes Eilands uit. De kalk of rifsteen omkorst deze grondslag langs de zeekusten, doch wordt nergens anders binnenslands gevonden dan daar waar het eiland op het smalste is. Oudtijds moet dit eiland uit twee eilanden van bijna gelijke grootte bestaan hebben, die door een ondiep kanaal van elkander gescheiden waren, doch de rifsteenranden, die in den loop des tijds zich om deze eilanden aangezet hadden, kwamen met elkander in aanraking ter plaatse waar dit kanaal was, en verbonden de beide eilandjes aan elkander.

Deze kalk of rifsteen is vol groote en kleine gaten, die ontstaan zijn ten eerste door de verwering der zeevoorbrengselen die deze steen in zich bevat, en ten andere door de ongelijke zamenstelling der kalkmassa zelve. De petrefakten van koralen, madreporen, fungiten, enz., die in deze steensoort gevonden worden, gaan eerder tot stof over dan de steen zelve. Men kan zulks gemakkelijk waarnemen door sommige dezer versteenselen met den vinger te wrijven, als wanneer zij in stof vervallen, terwijl dit met deze steensoort zelve het geval niet is.

Ten andere is de kalk zelve ongelijk zamengesteld: het eene gedeelte harer massa is meerder onderhevig aan verwering dan het andere; van hier dat een gedeelte tot de vernieling overgaat, terwijl het andere aan dezelve weerstand biedt. Dit kan men waarnemen bij eene versche steenbreuk, die eenigen tijd aan de lucht wordt blootgesteld. De mergel die uit de verweerde kalk en petrefakten voortkomt, wordt door den regen weggespoeld en de rifsteen blijft vol kleine en groote gaten.

Het is merkwaardig dat onze strandrotsen naar den kant van de zee steil afhellen, als ook dat de ingang der holen of spelonken naar de zee is gerigt. Hieruit mogen wij besluiten dat de inbrekende golven der zee medegewerkt hebben tot het vormen dezer spelonken.

De geologen gelooven dat een aantal holen en spelonken die in het kalkgebergte in Duitschland en elders gevonden worden, ontstaan zijn door het wegzakken des grondslags van dit gebergte; doch zulks schijnt hier te Curaçao niet het geval te zijn.

Zoo de holen eene groote uitgestrektheid hebben en er in hunne zijwanden geene uitgangen bestaan, dan vormen zij vergaarbakken voor het water dat door den poreuzen zoldering is doorgesieperd. Zulk een regenbak bestaat er nabij de plantagie *Daniel*, op de kust van Hato. Wanneer men door een naauwen ingang gekropen is, komt men aan eene uitgestrekte verzamelplaats van zoetwater, dat geen uitgang heeft.

Er zullen zekerlijk nog meerdere zulke water vergaarbakken bestaan, die ons niet bekend zijn.

Eenige jaren geleden loofde het Curaçaosche Departement der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, eene premie uit, aan dengene, die nieuwe bronnen van zoetwater zou ontdekken. Indien men toenmaals zulke bronnen hadde willen opsporen, zou men dezelve in de rifsteen hebben moeten zoeken.

Wanneer deze water vergaarbakken uitgangen in hunne zijwanden hebben, dan vormen zij beekjes, zoo als te Hato en San Pedro. Het water dezer beekjes verkrijgt een eenigzins zwaren smaak, na lange ontstentenis van regen, daar het lang in den rifsteen gestaan hebbende, dezelve in zich heeft opgelost.

Het door dezen rotsteen gezijperde water blijft aan den zoldering hangen en uitdampende, laat het de in zich opgeloste kalk achter, die eenen kegel vormt met deszelfs basis tegen den zoldering, terwijl er zich een ander kegel op den vloer vormt; wanneer deze twee kegels met elkander in aanraking komen, ontstaat er eene dunne zuil; en een rei zulker zuilen, heeft gewoonlijk het voorkomen van orgelpijpen.

De holen breiden zich somtijds in lange gaanderijen uit, die met leksteen of salaktiten overtrokken worden.

Hier te Curaçao hebben deze salaktiten de aschgraauwe kleur des kalksteens. Doch op andere plaatsen waar het doorgezijperde water kleurstof in zich houdt opgelost, zijn dezelve van onderscheidene kleuren; en somtijds ook doorschijnend als kristal. Sommige druipsteen aldaar, zijn zeer opmerkenswaardig. Door de verbeelding en misschien ook wel wat door de beitelkunst geholpen, meent men in dezelve allerlei grotteske figuren te zien, als: saters, draken, leeuwen, enz. De spelonken zijn de verblijfplaatsen der nachtvogels, als uilen en vledermuizen, welke laatsten er in groote menigte huisvesten, en misschien des nachts uitvliegen om heinde en ver hun voedsel te gaan opzoeken.

(*Het vervolg hierna.*)

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 9 dezer, de Noord-Amerik. Brik *Rice Plant*, Kapt. RAWDEN, van *Boston*: Passagier: den Heer GREEN en twee Bedienden.

Den 10, de Engelsche Schoener *Perseverance*, Kapt. L. C. DE WIT, laatst komende van *Berbice*.

UITGEKLAARD.

Den 9, het Schip *Theresia Alida*, Kapt. H. H. KRALL; lading: 195 vaten Suiker en 32 balen schoone Katoen.

Den 10, het Schip *de Eensgezindheid*, Kapt. P. F. KUIPER; lading: 375 vaten Suiker en 1 vat Koper — Beiden naar *Amsterdam*.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.